

Womhaj Bóh!

Cizklo 22.
5. junija.

Lětnik 2.
1892.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždu sobotu w Smolerjez knihicziščezerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Sswjatti.

Jap. št. 2, 12. 13: „Woni pak wschitzu buchu šatorhnjeni a njewjedzachu, na čim šu, a džachu jedyn k druhemu: Šchto sechze s teho bycz? Drusy pak šo jim šmējachu a džachu: Woni šu šo w šłódkim winje wopili.“

Satorhnjeni wot pohladanja na wuczomnikow s płomjenojtymi jajnkami na hłowach, se šbóžnym Božim měrom na wobliczu s tym křwalbnym křerluschom na hubomaj: Jesuř je Meřiař, šapschimnjeni wot džiwneho pschewědčjenja, šo jow je něschto nowe do čłowjeřtwa šastupilo, wołaju čzi jeni: Šchto sechze s teho bycz? Njebě to kaž špoczatk noweho štworjenja, hdyž s noweho rěšasche: „Budž šwětlo a bē šwětlo“? Šwětlo we wutrobach wuczomnikow, šwětlo w hētach nowošakónšeho Jšraela, bjes tym šo tolo wokolo šwēt w šmjertnym křłódku ležesche? „Šchto sechze s teho bycz?“ Wotmolwjenje je krotko prajicž: Nałěcz o sechze s teho bycz! Pschetož hdyž Boži Duch čłowštu wutrobu napjelni, tam šněh tajje, tam šo lób łama, tam wudyrja w lubošnym křincženju nałětne hłóšy, njemóžeja jo dlěje šamjelczecž, radosčž je pschewulka:

Křnyřt je štanyl
A se wschej martry čzahnyl,
S teho šo mamy šradowacz,
A Křnyřtuř čže nař troschtowacz.
Halleluja.

„Šchto sechze s teho bycz?“ Šswjatti sechze bycz sa tebe, w tebi, hdyž jenož Božemu Duchej w jeho šłowje a šakra-

mencze na šebi škuttowacz dawasch. Pschetož křchesczijan móže wjedzecž, hacž je šwjateho Ducha dostał. Šchtož bjes nami je Duchowy hłóř w jeho šłowje šlyřchal, šchtož je jeho pošwěczenje na čmowe dno duřche šhonił, šchtož je Křnyřtuřowy šchtalt psches pschekrařnjenje Ducha w ewangeliju wohladał a je k Křnyřtuřej w wěrje s wutrobu prajil: Ty šy mój a ja šym twój — tón tež wē jařnje a wěsčje: Čželo a krej nještej mi to šjewilej, ale šwjaty Duch, tón s našchim katechizmuřom pošnawa: „Ja wěrju, šo ja šam se šwojeho rořoma abo mozy nje-móžu do Jesom Křnyřta mojeho Křnjeřa wěrícž ani k njemu pschincž, ale šwjaty Duch je mje psches ewangelion powołał, se šwojimi darami rořšwěczil, w prawej wěrje wušwječil a šdžeržal“ — šwjaty Duch je to na mni čzinił. Šdy by tał był, jako šłudniřy praja, šo šwjaty Duch tu wjařy njeje, dha njeby žadyn jenicžki křchesczijan na šemi był, pschetož pschi tym wostanje: „Ničto njemóže Jesuřej Křneř rěšacz, křiba psches šwjateho Ducha.“ Nē, kaž wjele křchesczijanow, tał wjele je šwědkow, šo je šwjaty Duch tu a šo je jich duřej to šwědčjenje dał, šo šu šwjatti w jich wutrobje a šo šu Boži škutt sa šwoju wutrobu šhonił.

Alle niř wschitzu škutt Boži s poniřnej, nutrnej wutrobu pschijimaju, kaž našch text praji: „Drusy pak šo jim šmējachu a džachu: Woni šu šo w šłódkim winje wopili.“ To je to rořriřanje duchow, kotrež šo wot tam-neje šwjatocznicžki šem pschezo a pschezo štawa. Šeni šo džiwaju, drusy šo šmēja, jeni šo prascheja, drusy leřtruja; w Jerusaleme jeni praja: „Šchto sechze s teho bycz?“

drusy: „Woni ƚu ƚo w ƚłódkim winje wopili“; w Athenje jeni: „Schtu chze njebolaf prajicz?“ drusy: „My chzemy tebe wot teho na druhi czaƚ ƚłyschecz.“ Njech ƚo ƚmēja, njech jich hidža — wŝchafu je wěrno, hdyž praja: „Woni ƚu ƚo w ƚłódkim winje wopili“; Bóh je jim wjeŝele wino ƚwojeje hnady do wutrobje laf pŝches ƚwojeho Ducha, jeŝchżawe nětf puŝoli pŝches ƚhelichowu kromu jich wutrobje i rēczenjom jaŝkow a ƚhwalbuŝpěwanjom.

Na kotry bof chzemy ƚo my ŝtajicz? ƚ prawizy abo ƚ lěwizy? ƚ wuczomnikam abo ƚ wuŝmėwzam? Schtóž ma wuŝchi ƚ ƚłyschenju, njech ƚłyschi, a ŝchtóž ma wutrobu ƚ wopŝchimnjenju, njech wopŝchimnje, ŝchtóž Duch woŝadže praji. O, daj nalěczu nastacž pola tebe, daj ƚo ƚwjatki cžinicž w twojej wutrobje, pój, chzemy harfu wŝacz a i wutrobje ŝpěwacz: Tón Anjeŝ je kraŝny ŝtutf cžinik, tón Anjeŝ je wulke nad nami cžinik, teho ƚo ŝradujemy. Halleluja.

Pod ƚněhom ŝaŝhowany.

Wokeny ƚu wŝchě ŝeŝaczinjane.

Hanka bě duzy po ŝthodže dele, a hnydom ƚ wofnej pŝchistoczi, wot kotrehož ƚem bě ƚebi ju ƚotra ƚ ƚebi ŝaŝiwala.

Tón zuŝy muž pať tam pŝchezo hiŝchje pŝched ƚuŝodžineje ƚhěžny mi durjemi ležeŝche a ƚo niž njehibny. S ƚhwilemi bě, kaž była jeho ŝyna pŝchetschafła. Hacz bě byto wot ƚněha abo hacž bě jemu wot nutŝtach ŝyna była, ŝchtó móžeŝche to wjedžicz?

Wobej holecžy jena na druhu hladaŝchtej. Schtu bě jow cžinicž? — hacž tež ƚo wot tyh ludži tamle lóbrfacy něŝchtu ŝa njeho njeŝtanje? Ale ŝchtó wot nich móht jemu hič ŝchtu pomhacz? To bě tam ta ŝtara ŝchewzowa, nimale wŝcha hlucha, wudowa, na wŝchě 70 lět ŝtara a jejna wofhromjena dżowka, tej jemu, kaž ƚo ƚamo roŝny mi, ničžo pomhacz njemóžeŝchtej. Tamle bě ŝtary krawczik a tón mjeŝche něhdže ŝe ŝady ƚwoje bydlenčžo; a na lěwu ruku bě něfa palenzowa forczma, — tam pať běchu ƚebi wokeny hižo ŝeŝaczinjeli a ƚebi ƚwėzu ŝaŝwėczili, ŝo móhli hraczžy lěpje ƚwoje ƚharty wupóŝnacž.

„Šsamej dyrbimoi won“, Marji Hanka praji, „temu mužej je ŝlě, a wón mi žel cžini. Wožo Anježe! Marta, ŝtara Dubowa je mi huŝto powjedala, ŝo je mēla ƚyna, kiž je pŝched wjele, wjele lětami won do ƚwėta ŝchoť a ženje wjazy dom njepŝchichoť. Hacz- tež-to tónle cžlowjeť „jeiny ƚyn“ njebudže? Pój, chzemoj ƚebi po njeho dończ, to ƚebi wot naju wobeju ŝchewczijanŝka luboŝczž žada. Pój, Marta, wŝmimoi ƚebi Pětu ƚobu, njech namaj tón ƚhwilu popomha. Wodzej pať prjedy ƚebi hłowu i rubiŝkóm!“

Holecžy bēŝchtej wobej duŝchnej džělczi, a kóždy cžlowjeť bē jimaj dobrny. Wonej bēŝchtej ŝpochi wjeŝelej a byŝchtej ƚebi huŝto ƚuŝ ŝaŝpěwalej; byŝchtej rad druhim ƚłužbu wopofaŝowalej, hdyž byŝchtej to jeno móhlej. Hanka kóždžiczki wječor nanej něŝchtu i modleŝkich wuczita, pŝchetož tón bē na woczji trochu tupny, a tež kowarŝny pŝchezo rad na nju poŝłuchachu, hdyž jim wona takle něŝchtu i Wožeho ƚłowa wuczita.

Hanka bē nětkle ŝe iŝtwny přenja won na haŝu a Pěta dyrbjeŝche i nimaj ƚobu i kowarņje. Wórny bēchu tam pola teho mužy, kiž tam pŝched durjemi ležeŝche, wŝchón ŝe ƚněhom poŝaty. Hanka jeho ŝa ramjo ŝaŝchimny a potom pocža do njeho rēczech.

Tón pať ƚo jej na to niž njehibny. Žej bē, kaž była i hluchim rēcžala. Žej ŝkoro bē, kaž byť wón tam ležo ŝpať. Marta a Pěta ƚebi pŝchi Hanzny ŝtejo ƚamej žiweje rady njewje- džiŝchtej, wobej na ƚo hladaŝchtej a i hłowu ŝchawēŝchtej a wijeŝchtej.

„Žow dale ničžo njepomha“, jimaj Hanka praji, „pójtej, ŝa- pŝchimńtej jeho ƚobu pod pažu, ja chzu jeho jowle ŝaŝchimnyčž, ŝo ƚebi jeho jeno někať ƚadžimny a ŝo móhli jemu do woczom widžecz“.

Takle jeho nětkle tej holecžy a Pěta ƚobu i nimaj pŝchimnyču, a hlej, jako bē to tón cžlowjeť pytnyť, ŝtaže wón kaž ƚam wot ƚo, ŝtejeŝche wŝchón proŝty pŝched nimi, pohlada pať na teho, pať na tu a woŝta na wŝchém poŝledku na Hanzny ŝe ƚwojimaj woczomaj wiŝajo; ta pať wŝcha ƚmilna a dobroczimna na njeho hladaŝche.

„Wy ƚebi jowle ŝwudowjenu ŝtary Dubowu pytače“, jemu ta holecžka praji, — „hleječe, ta tu wjazy njeje, tu je ƚebi Bóh tón Anjeŝ ƚ ƚebi wŝať. Šče wy ju ƚnadno ŝnali?“ —

Duž ƚebi tón muž i ruku wobej woczji pŝchitry a na to wŝchón ŝrudny praji: „Haj, tu ƚym wŝchón derje ŝnať. Wona je była moja macž!“

„Ach, to je wam ŝrudno!“ wobe ƚoŝje prajechtej, Pěta pať tam i woczinjenej hubu na njeho ŝtejo hladaŝche.

Ale Hanka teho mužy rucže ŝa ruku ŝaŝchijo praji: „To ŝče wy wēcže jeiny ƚyn Marczin, kiž je pŝched ŝižny cži lětami do zuŝby wuŝchoť. Ža wŝchaf wo wŝchém tym wēm! Pójče jeno duzy i nami ƚobu ƚ nam dom, ja móhla wam wot waŝcheje maczerje wjele wupowjedacz! Pójče jeno, ŝo ŝe ƚněha won pŝchindžemy.“

Takle bēŝchtej wobej bylej poŝłuchnej temu ƚłowu: Tyh kiž, ƚu w hubienŝtwje, wŝmi ƚebi ƚobu do domu.

Ale wŝcha jeju dobroczimowczž temu mužej rt hiŝchje njewu- wotewri. Wón tam wŝchón i cžicha mjelczo ƚedžiŝche, bē ƚebi hłowu dele hacž na wutrobu ŝlehnyť a hladaŝche i runymaj woczomaj dele na ŝemju.

Takle tam pŝchezo hiŝchje ƚedžeŝche, jako Kóncžitez miŝchtr ŝe ƚwojim kowarŝkim domoj pŝchindže a ƚo njemalo na to ŝpodžimaj, ŝo tam na jeho wulkim ŝtółu tajkile zuŝy hōŝcz ƚedži. Wobe ƚolecžy ƚ nanej ŝtupjo jemu i mjelcza wupowjedachtej, ŝchtu bē ƚo tu wŝcho jow podalo. A nětkle bu na jene dobo, kaž byť tón zuŝy wozuczit, a miŝchtrej ruku ŝicžo pomatu praji, kaž byto jemu cžežto ƚwoje ƚłowczka wŝchě wuprajicz:

„Womhaj Bóh wam, miŝchtrje! mje drje wēcže wjazy njena jecze! O, to wŝchaf tež je hižo doľho, doľho, ŝo ƚo njeŝmōj wjazy wo- hladaŝoj.“

Duž nětf miŝchtr ƚ njemu pŝchitupi, poľoži jemu ƚwoju ruku na jeho ramjo, ŝaŝchafny i hłowu a praji:

„Marczinje! Haj wŝchaf, ty ničto druhi njeŝny hacž Dubez Marczin! — duŝchu! ŝkoro cže njebudžich wjazy ŝaŝo wupóŝnať! džim wŝchaf tež to njebudžiŝche žadny byť! wēcže je na wŝchě 25 lět, ŝo ƚy wot naŝ přecz won do ƚwėta wuŝchoť; tehdy bē ty tajkile ŝchwizny pachot, ŝkoro kaž pruczit, a nětkle ƚy, kaž byto cže wŝchelate wjedro ƚhěŝje ŝedreťo — to je na tebi wohladacz — ŝkoro ƚy, kaž nahnyty ŝchtom! O Marczinje, kaŝte žadanje je mēla tola ŝpochi twoja macž po tebi — nětkle tu ŝaŝo ƚy — ale ŝa nju poŝdže!“

„Haj, poŝdže!“ na to tón muž ƚam tež praji a bē pōdla, kaž byť ƚo wŝchón hromadu ŝaŝpnyť a ruzy jemu wobej ŝchepo- taŝchtej. Wo tym ƚo ŝbeže a praji: „Miŝchtrje, budžeče proŝcheny a wottancže mi tu ƚhěžku i tymi ŝeŝaczinjeny mi wokenami. Hdyže macže do njeje klucže? Ža dyrbju domoj! haj wŝchaf, do tuteho doma dyrbju.“ (Potročžowanje.)

— O ƚwjaty Ducho, pój wŝchaf ƚ nam!

Rjany džen bēŝche, cžopny a luboŝny. Semja bēŝche ƚo ƚwoju rjanu draŝtu woblekta, kiž ƚo we wŝchěch barbach ƚwēczjeŝche — ŝelena a bēla, czerwjena a módra. Wŝchudžom bēŝche cžicho, kur runje horje cžehnjeŝche. Šso ŝdaŝche, kaž bychu ŝtworjenja ƚebi njewēriŝke wodychnyčž a bychu žedžiwje cžakate na ƚlubjenje ƚwojeho ŝtworicžela. Duž na dobo ƚwjatlowne ŝwony ŝaŝwonichu a woľachu i jaŝnym ŝynkom pŝches horny a doľny: Pójče, pójče, czaŝ tu je, wŝchitko je hotowe! Na ŝarje, kiž w lipach ŝthowana ŝtejeŝche, ŝwony ŝararja i jeho myŝlow wubudžichu. Czaŝ je, wón ƚam pŝchi ƚebi praji. Hiŝchje juntrócž nutrnje wo ƚwjatlowneho Ducha ŝa ƚwoju wutrobu proŝnyŝche a potom hiŝchje wo to, ŝo chžyť jemu tón Anjeŝ tola jenicžku duŝchu dženŝa wobradžicz, kotrejž bychu tež wopravdže ƚwjatki pŝchichle, ŝo by napjelnjena była i mozu i wyŝkofocže! A jako wón ƚwoju modlitwu wuŝpěwawŝchi poŝtany, bēŝche jemu, kaž by hłōŝ ŝaŝłyŝchaf: „Tebe ƚo ŝtaň, kaž ty wēriť ƚy!“ A Bóh bēŝche wopravdže jeho nutrnju modlitwu wuŝłyŝchaf, niž jenož jena wutroba, ale jedny žyly dom bu roŝ- ƚwēttleny a nowe žimjenje ƚwjatki do njeho pŝchinjeŝechu.

Šnyť ŝwonow bēŝche ƚ wŝchém domam wo wŝny klicžak. A durje ƚo wotewriču a w ƚwjedženŝkej draŝče cži ludžo cžehnjechu, ƚwoje ŝpěwarŝte w rukomaj, horje ƚ Wožemu domej. Pōla Rchěžorez Žurja bēchu tež na to ŝaŝwonjenje cžakali; haj woni bēchu hižo doľho, wjele dlěje hacž cži drusy wo wŝny cžakacz dyrbjeli. Žurjowa mandželŝka bēŝche doľho ƚhora była. Wjele wŝchaf bēŝche ju tež w poŝlednim cžaŝu potrejchiko. Māna a maczer a luboŝne džeczatto bēŝche ŝa krotki czaŝ pŝches ƚmjercž ŝhubila. Nětko drje bēŝche do ŝarŝchijeŝkeho doma wot ŝarŝchjeju herbomaneho ŝaczahnyła. Přjedy bē drje ƚo jej, hdyž dyrbjeŝche bjeŝ zuŝny mi ludžimi byčž, huŝto domoj chžyťo a nětko bēŝche domach a ƚo tola prawje

domjaza czucz niemózesche. Woni drje bęchu nětko na jene dobo bohaczi burizny ludžo, ale ta srudoba, kotraž bě ju potrjehiła, jej tola pschekuboto do wutroby rěšasche. To drje bęsche naschemu Suriej wulke wješele, jako Bóh jemu t jeho přenjonarodzenemu hišcže lubošnu džowezicžku wobradži. A s zylkej wutrobu so tola wješelicz niemózesche. Wón hladasche s wulkej starosczu na swoju lubu mandželstu Lenku a widžesche, kaž bęsche jejne wobliczo blęde kaž ta běla plachta, na kotrejž ležesche. A wona bęsche taf šłoba, so bęsche hižo husczischo swojim lubym Božemje prajila, duž bęsche Surij pschi jejnym kožu kaž džeczjo plakał a hagle prawje spósnak, kaf ju lubuje. A jako žadyn człowjek, jako tež lékař jemu nadžiije nječinjesche, dha wón sašo sapocza so t Bohu wo pomoz wołacz. Wón to dołho czinił njebē a duž so to jemu tež s woprędka taf prawje radžicž njechasche. To bęsche jenož frótkle będženje s Bohom. „Wona nješmē wumrjecz, ty mi ju wsacz nješmēsch, ja niemóžu bjes njeje bęcz!“ Jemu so šdasche, kaž by jeho modlitwa nochzyla nicžo pomhacz. Jako pak lékař po dlęžschim czaku spóсна, so so s thorej něščto mało polępschuje, so wón džiwasche. Surij njebē to widžak, ale wón so teho dla nje-džiwasche. Wón so dale modlesche. Khora šebi sašo noweje khróbkosczje nadobny, miły nalętny ponętr jej derje czinjesche. Bórsny móžesche stancz. Duž so nětko wobaj t swojemu Bohu nutrne modleschtaj, so móhłoj šwjatki sašo hromadze do Božeho doma bicž a šwoje džeczatko wušchczicž dacž a so bęschtaj so tež na lubym šwjatkownym šwjedženju s nowa narodžikoj a nowu wutrobu dostałoj.

A tón Anjes bęsche jeju próstwu wuškschał. Nětko wołachu swony: Bójcze, pójczje, šwjatki tu šu! Duž stupischtaj Surij a Lenka won s domu wutrobu polnu najhłubšeho džaka pscheczjwo temu, kiž thornych wustrowi a kiž móže naš bohathych a thudnych czinicž.

Kaž roša dele pada na semju, taf to šłowo Bože jimaj wutrobu wušchewi; kaf šucha semja miły deschczik do so šręba, taf wonaj to šłowo pschiwšaschtaj, kotrej profeta Ezechiel s węschczęřskim duchom džiwajo na wulecže šwjateho Ducha wupraji: „Sa chzu wam nowu wutrobu dacž, a chzu wam noweho Ducha do waš dacž, a chzu tu kamjentnu wutrobu s wašeho częla wsacz, a chzu wam mjašnu wutrobu dacž. Sa chzu mojego Ducha do waš dacž a chzu scžinicž, so budžeczje w mojich kasnjach thodžicž a moje prawa džeržecz a po nich czinicž.“ Suriej a Lenzy bęsche, kaf by so to wschitko jenož sa njeju předomalo. Jako so na to thęrlusch sapęwa: O šwjaty DUCHO, pój wschak t nam, — bę jeju wutroba pschehnuta. Šwjatki bęchu w nimaj. A hdyž potom šwoje džeczatko t šwjatej kšchczenizy pschinješeschtaj, buch u hišcže junu šwjatki w tej mlodej wutrobje a šwjaty Duch bu do njeje wulath.

Taf Bóh tón Anjes tu modlitwu tamneho duchowneho wuškscha, kiž bęsche prošyl, so by někoho s jeho pošlucharjow tež wopravdže wobhnadžil s mozu s wyškolosczje. To powjedancžto njech naš wobudži, kiž my s Božej hnadu sašo šwjatki šwjeczimy, so so praschamy, hacž tež šu nam hižo duchowne šwjatki sestadžale. My wschitzny teho šwjateho Ducha potrebamy a žadny njeje, kotryž móhł so šwojownje bjes teho njebjeskeho šwětka šwjateho Ducha psches žiwjenje a junu psches šmjertny doł namafacz. Węšty Hall powjeda, so jemu, hdyž w schwaizarskich horach pucžowasche, jeho wodžer, kotrehož bęsche šebi najak, na jene město ledžbliweho scžini, hdyž bęsche Hallowy pscheczjel psched někotrymi lętami do nješboža pschischoł. „Kaf bęsche to móžno?“ so Hall woprajscha. Wodžer wotmolwi: Wón na šwojeho wodžerja pošluchał njeje; wón stupi na scžezku, kotruž bęch jemu jako straschnu mjenowak“. Kaž pucžowarjo na wyšolich horach, taf człowjekoj wodžerja s tuteho do tamneho šwěta trjebaja. Mhla leži husto wysche nascheho pucža, so šami psched šobu lutu czmu widžimy. Žadyn człowski rošom taf wótry njeje, so móhł, přjedy hacž něščto sapocznyje, rošbudžicž, kajki wuspęch to šwěje. Jenož tón wschehowędomny Bóh šam móže do pschichoda hladacz. Šchtóž chze prawy pucž namafacz, dyrbi so roškwęticž a wodžicž dacž wot šwjateho Ducha. Tón jemu dawa stajnje tu pravu radu njebjeskeho Wótza, po kotrejž chze wón wschitke šwoje džeczj wodžicž.

Šbóžny tón kšchczęřjan, kiž na šwjatkownym šwjedženju s zylkej wutrobu s psalmistom praji: Stwor we mni, Božo, czistu wutrobu a daj mi noweho węšeho Ducha; nješaczisni mje wot šwojeho woblicza a njewšmi šwojeho šwjateho Ducha wote mnje; šbóžny tón kšchczęřjan, kiž na to napominanje šwojeho Anjesa:

„Daj mi, mój šyno, moja džowka, twoju wutrobu!“ w horjazel lubosczji a s wješekym džakom t swojemu Anjesej praji: „Tu mašch moju wutrobu!“ To pak je jich mało, kiž so zyle swojemu Anjesej podadža. Kaf wjele je w naschim czaku twjerdnych wutrobow, kiž šrošmjjenja nimaja sa Bože šłowo, kiž nicžo nješczuja wo skutkowanju šwjateho Ducha, kiž wutroby sa bratrow nimaja, haj w kotrychž je kóžda šdobna myšl wotemřęka. Kaf wjele šymnych šwętnych człowjekow nadeždžesch, kiž drje šu pschistojnje živi, ale šebi na nicžo wyschšche njemyšla, ale jenož šami na šebje. Kaf wjele je šwět lubowaznych, kiž w šwęcze šwoje špokojenje phtaja a šu šebi to šłowo sa šwoje heško wušwolili: My chzemy jęsch a picž, pschetož jutšje móžemy mormwi bęcz. Kaf wjele człowjekow ma myšle na šamu semju a na šwoje semšte powołanje, na kotrychž nicžo njeprhtnjesch, so phtaja Bože kraleštw a jeho prawdoscz. Kaf wjele je šwjęřschnych, pola kotrychž žane dobre pschedewšacze njetraje, pola kotrychž drje to šymjo šesthadža, ale bórsny sašo šwjadnyje, dokelž bę na škalojte padnyło. Kaf wjele je šnutštownje mormnych, pola kotrychž je wscho modlenje a džękanje, thodženje ke mšchi a t Božemu blidu prošdne hoše waschnje. Šim wschitkim praji džęšša tón Anjes: „Sa chzu wam nowu wutrobu dacž a chzu wam noweho Ducha do waš dacž!“ Tón njebjeski Wótž chze naschu wutrobu nowu scžinicž psches šwojeho Ducha. Na tnych wuczobnikach my widžimy, ššto je móž šwjateho Ducha w nich a psches nich skutkowala. Nowe žiwjenje so w nich sapocza.

Alle je dha widžecz bjes nami, so mamy móž noweho žiwjenja? Wschudžom hiba so druha móž, móž częmnosczje a njewęry. A my s nastroženjom šebi prajimy, so je njewęra w pošlednich lętach w nastrožozej męrije pschibjerala. Alle kaf dha je to móžno było? Jęnicžny teho dla, dokelž tej njewęrije mało žiweje wery napšcheczjwo stupa, dokelž so mało žiwjenja hiba bjes nami kšchczęřjanami, dokelž nimamy w šebi žiweje mozy šwjateho Ducha. So dyrbimy stancz t wojowanju pscheczjwo częmnosczji, — w tym šmy wschitzny psches jene, ale nješebajimy wschak so s tej wopacznej myšlu, so je pscheczjwo njewęrije něščto dołonjecž se šwonkownym šrędkami. Jęnicžki šrędk je, so so teje mozy džęlomni scžinimy, kotraž naš pošhlui t nowemu žiwjenju; so s nowa narodženi w nowym žiwjenju thodžimy a so wodženju šwjateho Ducha pschepodamy. Tón budže nam dacž pravu radoscz a khróbkoscz a nam t dohycžu nad hręchom pomhacz. Šwjatki šu tu — o so by tón miły deschczik s njebjęř wschę šuche wutroby wušchewil, so by lubošne nalęczo šesthadžalo a nowe žiwjenje šakčęlo bjes nami! Ach prošchmy wschitzny:

O šwjaty DUCHO, pój wschak t nam!
 Był we naš s twojej hnadu šam!
 Bój, šłonzo, rjane, jakne,
 A šwęcž nam šwęza njebjeska,
 So twoja móž naš wohrjewa,
 Nam t wješelu šy krašna
 Šašnoscz, krašnoscz, s njebjja šbože na naš škoži,
 My pschindžemy, sa to lubje prošhcz chzemy.

Rošhlad w naschim czaku.

Na šch thęžor je so džęška thdženja wot šwojich hoštwow w narašchich provincach do Potsdama wróczil, hdyž so pošdželu wječor hollandskej dwę kralowje powitashtej. Šsrjedu abo šchtwóřtk chzysche rufki thęžor Alexander se šwojim najštaršchim šynom do Barlina pschijęcz a šrijedž junija, jeli so nicžo nješadžewa, italski kral Humbert a kralowa Margaretha. 29. junija potom thęžor so s Riela na šódži „Hohenzollern“ do poškóžnych morjow nastaji, s wotkel so 4. augusta do Wilhelmshavena dom wróczji. Na to dyrbja so potom wojęřšte wobšladowanja, manevry a parady sapoczecz.

Barlinski měšchczanošta, t. Max s Fordenbeck, dopřędčarsžny smyšleny, ale wo šbože a rošwicže Barlinske jara šašlužbny muž, je pjatk thdženja wumrjel a so šandženu pošdželu s wulkimi częšczemi thowak. Jenož częšcz žyrkwinskeho thowanja njeje wot katholickeje žyrkwje, kotrejž pschizkušesche, dostacz móhł, dokelž so s zyla t nej džeržak njeje, haj druhdy šjawnje pscheczjwo nej wustupil. To bę liberalnym nowinam wulke wohanšjenje. Alle Barlinski propst (wyschšchi šarar) Sehnel, kiž to žyrkwinske thowanje wotpokasa, je so czisčje prawje šadžeržak. Pschetož ššto dha dyrbi žyrkwinske thowanje, hdyž je so přjedy žiwjenje bjes žyrkwje wjedło?

Wyschša zyrkwina rada prusteje krajneje zyrkwje je wošadnym zyrkwinyim radam porucžila, Bože domy tež na džělawnych dnjach w wěstych hodzinach wotewrjene dzeržecz, so by kóždžiczkemu móžne było, so w Božim domje natwaricž a swoje paczerje spěwacž. Tuta porucžnosć je wšeho džaka hódna, pschetož někotryžkuliž ma druhdy potrebnosć so k Bohu modlicž, ale wón nje-namaka žane městno k temu. Tón Knjes daj, so bych u jeho domy niz jenož předarške domy byle, ale so domy modlitwy cziniše.

Na swjatocznicy.

Božo, ty by psches byna
Wot wěčnošće spomnił na mnje,
Bósczel jeno s wšoka,
Schtož by bylo sbože sa mnje!
Ducha dary chyzł mi podacž
A mi psches to wšitko dodacž.

Šym na hrěchach morwy ja,
A dobremu tu sahubjenu;
Cziń, o Ducho Boži, dha,
So bym s nowa narodženy;
S stazjenja mje wutorhi tudy,
Sacžer hrěcha smjertne błudy.

Sacžer nóz tej' czěmnošće
Błudnych myšlow w czělnej hěczi;
Hdyž tón swět mje sawjesč chze,
Njech mój rosom jašnje swěczi,
So ja rady žadam bebi
Mudrosč, kiž mje wjedže k tebi.

Schtož mi hiba wutrobu,
Šte wot młodosče je wšitko,
Bomhaj s twojej bylnosčju,
So so pschewinu sam nětko,
A dobremu daj pschihilenje
Ty mi, móg a dokonjenje.

Stwor mi czistu wutrobu,
So ja k Bohu myšle sbudžu
A so s wulkej tyschnosčju
Mojich hrěchow dla so rudžu;
Tola daj po wurudženju
Troscht mi w Krysta wumožanju.

Pschešadž mje sam do njeho,
So kaž staw so na njoh' sčozu
A bym jeho šameho;
Daj, so pschi nim wostacž móžu,
So bym ja kaž sčtom tu czily
Połny plodom, we nim žiwy.

Wěra, lubosč, nadžija,
Njech by dusche pycha krašna;
Spyta mje tych błudow mhlá,
Budž mi twoja wola jašna!
Daj mi ponižnosč we sbožu,
Móg, so kšiz ja czěpicž móžu.

Daj ty rěczecž po prawdži,
Schtož je dobre mojej hubi;
Njech so modlu nutrnje,
So bych — schtož twój Duch mi lubi —
Hdyž b'du junu wumrjecž tebi,
Wěcznu dobył sbóžnosč bebi!

Pschińdž, Božo, swjaty Ducho, k nam!

Wěsty J. S. běšče hižo někotru njedzela ke mschi pobyl, běšče krašne kherlusche sobu spěwał a na předomanje posłuchał,

ale to wšitko jeho hnulo njebē. Šswjatkli džěšče sašo do Božeho doma. Wón so na swoje město bynu, kaž běšče to hižo sto krócž czinił a sapocža sobu spěwacž: „Pschińdž, Božo, swjaty Ducho, k nam a s twojej hnadu napjelił sam twojich wěrných myšl a wutrobu atd.“. Ale dženska dyrbjesche jemu tón kherlusch woprawdže wutrobu smjehczicž. Hdyž wón tak spěwa, jemu do myšlow pschińdže prashenje, kač dha s nim steji, hač tež je swjateho Ducha junu dostał, hdyž je tón kherlusch nětko hižo sto krócž sobu spěwał. Wón dale spěwa: „Ty swjata swětlosč dostojna“ — wón tu schtucžku sobu do kónza wuspěwa a hdyž je kemschenje k kónzei, je tež kónz se starym J. S. a wón je nowy człowjek. Wjenujzy w czischinje, hdyž žane człowike wócžko jeho njewidži, wón na swoje kolena padnje a so s zylej wutrobu modli a prošy: „Pschińdž, Božo, swjaty Ducho, k nam!“ wón so tak nutrnje k Bohu wola, so swjaty Duch pschińdže, jemu jeho hrěch wotkryje, so wěrik njeje do Šsyna žiweho Boha. J. S. je nětko widžazy a kwali Božu hnadu, kotruž wón nam khdym hrěšnikam wopofasuje s tym, so nam swjateho Ducha sczele jako swětlo k pōsnacžu bebjě samych a k posylńenju sa nowe žiwjenje.

Anschor, arzbiskop Šomburški, kiž je w lěcže 805 wumrjet, je, kaž ludowy rt powjeda, džiwý czinicž mohl. Wón pak běšče tak ponižny, so bebi teho dla nicžo wulkeho wo bebi njemyšlesche; pschetož hdyž jeho junu kwalachu jeho džiwow dla, džesche wón: „Hdyž hnadu pola Boha namakam, prošču wo swjatowny džim, so chyzł psches swoju hnadu moju duschu poswjecžicž.“

Našch Luther chze nam rozjašnicž, kač nusnje my swjateho Ducha trjebamy; wón czini to s tymi šlowami: „Sa czajne wězy wšchal je człowjek sam rosomny dosč, pschetož wón ma swój rosom. Teho dla tež Bóh w swjatym pišmje wucžil njeje, kač dyrbi wón kšěže twaricž, draštu schicž, kač so ženicž, kač dyrbi wojowacž a po morju jědžicž atd. Ale w bójškich wězach bym czilcže šlepi, so tež najmjenšeho sam spōsnacž njemōžemy. Wulke škroblenje je, so bebi pschi tym człowjekojo to swaza; pschetož wšitko, schtož człowski rosom bebi wumyšli w bójškich wězach, je wopacžne. Człowjek, kiž to czini, so runa muzej, kiž na pěst twari, kiž bebi palcžiny wosmje a chyzł bebi s nich draštu šeschicž; kiž pěst wosmje a chyzł s njeho khlěb napjež, kiž chyzł lošt se kžizu wuměricž abo chyzł swětlo s kšanami do pinzy šnosčycž, abo kiž druhe wrošnosče sapocžina, kaškež hiščeže so stale nješbu abo bebi strowy rosom wumyšlicž njemōže; teho dla je tež wjele pschi-bójštwá w kšesčizianstwie; pschetož woni swoju wěž po swojim wumyšlenju czinja, kač by to Boža šlužba byla — a wona to tola njeje. Do kšeho njerosoma a czěmnošče wšchizy sapadnu, kiž njepšchiwosmu to swětlo Bože w swjatym Duchu.“

Šswjatkli.

Njedžela	Sap. št. 10, 34—48.	Jes. 2, 6—22.
Pōndžela	Luf. 14, 16—24.	1 Jan. 3, 13—18.
Wutora	Sap. št. 11, 1—18.	Jes. 3, 1—13.
Šsrjeda	Sap. št. 11, 19—30.	Jes. 4, 1—6.
Schtwórtk	Sap. št. 12, 1—25.	Jes. 5, 1—10.
Pjatk	Sap. št. 13, 1—13.	Jes. 5, 11—21.
Šsobota	Sap. št. 13, 14—52.	Jes. 8, 5—15.

„Bomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenož pola knjesow duchowných, ale tež we wšchých pschewawarńjach „Šserb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na schtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe czisla so po 4 np. pschewawaju.